

มาตรฐานการทดสอบ

การวิเคราะห์ขนาดผลของมวลรวมละเอียดและมวลรวมหยาบ

1. ขอบข่าย

เป็นวิธีการทดสอบหาขนาดผล (Gradation) ขนาดโตสุด (Maximum Size) และโมดูลัสความละเอียด (Fineness Modulus) ของมวลรวม โดยการร่อนผ่านตะแกรงตามขนาดที่กำหนด

2. เครื่องมือ

2.1 เครื่องชั่ง มีความละเอียดไม่น้อยกว่า 0.1 กรัม สำหรับทดสอบมวลรวมละเอียด และมีความละเอียดไม่น้อยกว่า 0.5 กรัม สำหรับการทดสอบมวลรวมหยาบ

2.2 ตะแกรงมาตรฐาน (Standard Sieve) พร้อมด้วยถาดรอง และฝาปิด

2.3 เครื่องเขย่าตะแกรง (Mechanical Sieve Shaker)

2.4 ถูบ และ/หรือตุ้มโครเวฟ

3. วิธีการทดลอง

3.1 การหาขนาดโตสุด

การหาขนาดโตสุดของมวลรวมหยาบทำได้โดยสุ่มตัวอย่างมวลรวมมาประมาณ 5 กิโลกรัม นำไปชั่งน้ำหนักแล้วร่อนผ่านตะแกรงที่ละขนาดและหาน้ำหนักที่ค้างบนตะแกรงเป็นร้อยละเริ่มจากตะแกรงขนาดใหญ่ไปหาขนาดเล็ก เมื่อมวลรวมค้างบนตะแกรงเท่ากับร้อยละ 15 ขนาดโตสุดของมวลรวมคือขนาดของตะแกรงนั้น ถ้ามากกว่าร้อยละ 15 ขนาดโตสุดของมวลรวมคือขนาดของตะแกรงที่ใหญ่กว่าหนึ่งขนาด แต่ถ้าน้อยกว่าร้อยละ 15 จะต้องใช้ตะแกรงขนาดเล็กกว่าหนึ่งขนาดร่อนตัวอย่างมวลรวมต่อไปจนกว่าจะมีมวลรวมค้างสะสมบนตะแกรงไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 แล้วพิจารณาว่ามวลรวมมีขนาดโตสุดเป็นเท่าใดด้วยหลักเกณฑ์ตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

3.2 การสุ่มตัวอย่าง

3.2.1 สุ่มเก็บตัวอย่างจากสนามประมาณ 4 เท่าของตัวอย่างที่ใช้ทดสอบ ซึ่งขึ้นอยู่กับขนาดโตสุดของมวลรวม ดังแสดงในตารางที่ 1

3.2.2 คลุกเคล้าตัวอย่างให้เข้ากัน จากนั้นลดปริมาณตัวอย่างที่ใช้ทดสอบลงให้เหลือตามปริมาณที่กำหนดตามตารางที่ 1

3.2.3 ตัวอย่างมวลรวมละเอียดให้ใช้ปริมาณทดสอบเมื่อแห้งต่ำสุด 300 กรัม (เพื่อความเหมาะสม ในการทดสอบควรใช้ปริมาณ 500 กรัม แล้วตรวจสอบตามข้อ 3.3.3.1 ถ้ามีมวลรวมค้างบนตะแกรงเกินกว่า 200 กรัม ให้ใช้ปริมาณในการทดสอบ 300 กรัม)

3.2.4 ตัวอย่างมวลรวมหยาบให้ใช้ปริมาณทดสอบเมื่อแห้งตามที่กำหนดตามตารางที่ 1

3.2.5 ตัวอย่างมวลรวมละเอียดและมวลรวมหยาบผสมกันให้ใช้ปริมาณทดสอบเมื่อแห้งตามที่กำหนดตามตารางที่ 1 เช่นเดียวกับการทดสอบมวลรวมหยาบ

ตารางที่ 1 ปริมาณตัวอย่างที่ใช้ทดสอบขนาดละเอียดแยกตามขนาดโตสุดของมวลรวมหยาบ

ขนาดโตสุดของมวลรวม หยาบ (มิลลิเมตร)	น้ำหนักตัวอย่างที่ใช้ทดสอบ กิโลกรัม
$\frac{3}{8}$ (9.51)	1
$\frac{1}{2}$ (12.7)	2
$\frac{3}{4}$ (19.0)	5
1 (25.4)	10
$1\frac{1}{2}$ (38.1)	15
2 (50.8)	20
$2\frac{1}{2}$ (64.0)	35
3 (76.1)	60
$3\frac{1}{2}$ (91.4)	100
4 (100)	150
5 (125)	300

3.3 การทดสอบ

3.3.1 อบตัวอย่างให้แห้งจนมีน้ำหนักคงที่ ชั่งน้ำหนักไว้

3.3.2 เลือกขนาดตะแกรงให้เหมาะสมกับขนาดของมวลรวม นำตะแกรงมาเรียงซ้อนกันโดยให้ตะแกรงที่มีช่องใหญ่กว่าอยู่ด้านบน แล้วเรียงขนาดเล็กลงมาตามลำดับจนถึงตะแกรงขนาดเล็กลที่สุดและถาดรอง (Pan) ติดตั้งตะแกรงทั้งหมดกับเครื่องเขย่าตะแกรง เทมวลรวมลงในตะแกรงชั้นบนสุด ปิดฝาและยึดให้แน่น

3.3.3 เพื่อให้ผลการทดสอบมีความถูกต้องยิ่งขึ้น เมื่อเขย่าตะแกรงเสร็จสิ้น ปริมาณของตัวอย่างที่ค้างบนแต่ละตะแกรงต้องไม่เกินกว่าที่กำหนดดังนี้

3.3.3.1 ตะแกรงขนาดช่องเปิดเล็กกว่า 4.75 มิลลิเมตร (ตะแกรงเบอร์ 4) ต้องมีมวลรวมค้างบนตะแกรงได้ไม่เกิน 7 กิโลกรัมต่อตารางเมตร ซึ่งถ้าหากทดสอบโดยใช้ตะแกรงเส้นผ่านศูนย์กลาง 8 นิ้ว จะมีมวลรวมค้างบนตะแกรงได้สูงสุด 200 กรัม

3.3.3.2 ตะแกรงขนาดช่องเปิดใหญ่กว่า 4.75 มิลลิเมตร (ตะแกรงเบอร์ 4) ต้องมีมวลรวมค้ำบนตะแกรงได้ไม่เกินผลจากการคำนวณ $2.5 \times$ (ขนาดช่องเปิด เป็น มิลลิเมตร) $\times$ (พื้นที่ประสิทธิผลของตะแกรง เป็นตารางเมตร) ค่าที่คำนวณได้ดังแสดงไว้ใน ตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ปริมาณวัสดุสูงสุดที่ยอมให้ค้ำบนตะแกรงแต่ละขนาด เป็นกิโลกรัม

ขนาด ช่องเปิด (มิลลิเมตร)	ขนาด ตะแกรง	ตะแกรง				
		Ø8 นิ้ว	Ø10 นิ้ว	Ø12 นิ้ว	14x14 นิ้ว	16x24 นิ้ว
		พื้นที่ตะแกรง (ตารางเมตร)				
		0.0285	0.0457	0.0670	0.1225	0.2158
125	5 นิ้ว	-	-	-	-	67.4
100	4 นิ้ว	-	-	-	30.6	53.9
90	3½ นิ้ว	-	-	15.1	27.6	48.5
75	3 นิ้ว	-	8.6	12.6	23.0	40.5
63	2½ นิ้ว	-	7.2	10.6	19.3	34.0
50	2 นิ้ว	3.6	5.7	8.4	15.3	27.0
37.5	1½ นิ้ว	2.7	4.3	6.3	11.5	20.2
25.0	1 นิ้ว	1.8	2.9	4.2	7.7	13.5
19.0	¾ นิ้ว	1.4	2.2	3.2	5.8	10.2
12.5	½ นิ้ว	0.89	1.4	2.1	3.8	6.7
9.5	⅜ นิ้ว	0.67	1.1	1.6	2.9	5.1
4.75	เบอร์ 4	0.33	0.54	0.8	1.5	2.6

3.3.4 เดินเครื่องเขย่าตะแกรงจนมวลรวมที่ค้ำบนตะแกรงไม่ลอดผ่านไปยัง ตะแกรงชั้นถัดไป โดยหลังจากการทดลองเสร็จสิ้นต้องตรวจสอบดูว่าจะต้องไม่มีวัสดุผ่าน ตะแกรงแต่ละขนาดเกินร้อยละ 1 โดยน้ำหนัก เมื่อเทียบกับปริมาณวัสดุที่ค้ำบนแต่ละตะแกรง ซึ่งทำได้โดยร่อนวัสดุด้วยการเขย่าตะแกรงแต่ละขนาดด้วยมืออย่างต่อเนื่องติดต่อกันเป็นเวลา 1 นาที

3.3.5 ในกรณีที่มีวัสดุขนาดเดียวกันกระจุกตัวอยู่บนตะแกรง 2 หรือ 3 ขนาด ให้ แบ่งการทดลองออกเป็น 2 ครั้ง เพื่อป้องกันตะแกรงรับน้ำหนักมากเกินไป

รูป 1.1 ติดตั้งตะแกรงกับเครื่องเขย่า ใส่ตัวอย่างที่เตรียมไว้ลงไป

รูปที่ 1.2 เดินเครื่องเขย่า

รูปที่ 1.3 แยกตัวอย่างที่ค้างบนแต่ละตะแกรงออกจากตะแกรง

รูปที่ 1.4 ชั่งน้ำหนักตัวอย่างที่ค้างตะแกรงแต่ละขนาด

รูปที่ 1 การทดสอบขนาดผลรวมละเอียดด้วยเครื่องเขย่า

รูป 2.1 ติดตั้งตะแกรงกับเครื่อง ใส่ตัวอย่าง
ที่เตรียมไว้ลงไป

รูปที่ 2.2 เดินเครื่องเขย่า

รูปที่ 2.3 แยกตัวอย่างที่ค้างแต่ละตะแกรง
ออกจากตะแกรง

รูปที่ 2.4 ชั่งน้ำหนักตัวอย่างที่ค้างตะแกรง
แต่ละขนาด

รูปที่ 2 การทดสอบขนาดผลมวลรวมหยาบด้วยเครื่องเขย่า

4. การคำนวณ

$$4.1 \text{ ร้อยละน้ำหนักร้อยค้ำบนตะแกรง} = \frac{\text{น้ำหนักรวมค้ำแต่ละตะแกรง}}{\text{น้ำหนักรวมทั้งหมด}} \times 100$$

$$4.2 \text{ ร้อยละน้ำหนักค้ำบนตะแกรงสะสม} = \frac{\text{ผลบวกสะสมค่าร้อยละน้ำหนักร้อยละน้ำหนักค้ำบนตะแกรง}}{\text{ตะแกรง}}$$

$$4.3 \text{ ร้อยละน้ำหนักผ่านตะแกรง} = 100 - \text{ร้อยละน้ำหนักร้อยละน้ำหนักค้ำบนตะแกรงสะสม}$$

4.4 โมดูลัสความละเอียด (F.M.)

ค่าโมดูลัสความละเอียดคือค่าร้อยละสะสมของมวลรวมที่ค้ำบนตะแกรงเบอร์ 100 และหยาบกว่า หาด้วย 100 โดยใช้ค่าร้อยละน้ำหนักร้อยละน้ำหนักค้ำบนตะแกรงสะสมที่มีขนาดช่องเปิดโตขึ้นเป็น 2 เท่า ได้แก่ เบอร์ 100, เบอร์ 50, เบอร์ 30, เบอร์ 16, เบอร์ 8, เบอร์ 4, $\frac{3}{8}$, $\frac{3}{4}$, $1\frac{1}{2}$, 3 และ 6 นิ้ว ตามลำดับ

5. การรายงานผล

5.1 ค่าร้อยละของมวลรวมผ่านตะแกรง มีความละเอียดเป็นทศนิยม 1 ตำแหน่ง

5.2 ค่าโมดูลัสความละเอียด ไม่มีหน่วย โดยมีความละเอียดเป็นทศนิยม 2 ตำแหน่ง

6. เอกสารอ้างอิง

6.1 American Society of Testing and Materials; ASTM Standard : C 136-05

สำนักวิจัยและพัฒนา กรมชลประทาน

สวพ.ทล.201/2551

Project _____	Feature _____
Laboratory No. _____	Source _____
Tested by _____	Date _____
Checked by _____	Date _____

GRADATION OF COARSE AGGREGATE TEST TEST				
ขนาดตะแกรง	น้ำหนักข้าง กรัม	ร้อยละน้ำหนัก ข้าง %	ร้อยละน้ำหนัก ข้างสะสม %	ร้อยละน้ำหนัก ผ่านตะแกรง %
1½"	0	0	0	100.0
1"	1,080.0	10.71	10.71	89.3
¾"	5,810.5	57.64	68.35	31.6
½"	2,320.5	23.02	91.37	8.6
⅜"	560.0	5.56	96.93	3.1
No.4	140.3	1.39	98.32	1.7
No.8	80.1	0.79	99.11	0.9
No.16	50.7	0.50	99.62	0.4
No.30	0.0	0.00	99.62	0.4
No.50	0.0	0.00	99.62	0.4
No.100	0.0	0.00	99.62	0.4
Pan	38.8	0.38	100.00	-
Total	10,080.9	0	0	

$$\text{พิสัยความละเอียด} = \frac{(99.62+99.62+99.62+99.62+99.11+98.32+96.93+68.35+0)/100}{= 7.61}$$

$$\text{ขนาดโตสุด} = 1 \text{ นิ้ว}$$